

qual princesa dorment o Dràcula sense estaca (sobretot la del Lluís Llach). ¿Què és, sinó, un petó? Una alienada, un escalf d'amor i vida. "És molt bo, tornem-hi", diu Lauren Bacall a Humphrey Bogart a *El somni etern*.
Doncs això.

Tradicció hostalera centenària

Avuies Dimecres de cendra, ens avisa que s'ha acabat el Carnestoltes, s'inicia la quaresma i que falta poc més d'un mes per arribar a la Setmana Santa. Són dies on els cristians haurem de professar (sols o en família) una sèrie de valors, com el del dejuni, el de l'oració o bé el de l'aimoina. En el meu cas particular, aquest dimecres de conversió, l'he viscut llevant-me a l'Alta Ribagorça, en concret a Vilaller. Tal com diu la dita, avui he fet parada i fonda, i mai més ben dit, ho he fet en una Fonda centenària, la Mas, que és regentada per la família Franco-Quintana.

El nostre Pirineu està replet d'establiments hostalers que han anat passant de pares a fills, i així, de generació en generació, han prosperat cedint el testimoni a les noves incorporacions familiars. En el cas de la Fonda Mas, la Pilar Quintana cedirà el pas als seus quatre fills, que excel·lentment gestionen l'herència familiar. La Pili ha sabut transmetre els coneixements gastronòmics i culinaris de la padrina Emilia a la Mireia i als tres nois de la casa, que han sabut gestionar l'establiment i un bon hort que cada temporada ha proveït el restaurant de menú i carta de la Fonda.

Aquest mític establiment encara guarda l'essència d'aquells establiments històrics on les famílies anaven quinze dies, o

fins i tot, un mes sencer a passar les seves vacances. Ha sabut mutar-se i adaptar-se a les noves tendències, per tal de poder anar continuant estirant del carro any rere any. El seu públic sap que si busca tranquil·litat, familiaritat i una bona cuina casolana de sempre, aquí és on ha d'anar parar. En el meu cas l'he gaudit per feina, en parella o bé en família. Dormir i sopar en aquest establiment ribagorçà et recorda a aquella experiència de quan eres petit i anaves a dormir a casa dels padrins. Tenies la teva habitació amb els dos llits, el menjador familiar i t'atpaves amb un bon sopar de verdura, amanida, peix, truita o una mica carn, acabant finalment amb un postre de casa. No cal dir tampoc que el dinar és tota una experiència culinària autòctona i de l'estació meteorològica on ens trobem quan fem la visita.

A Lleida podem sentir-nos satisfets de tenir molts establiments com aquest. A l'Alta Ribagorça, a la Vall d'Aran, als Pallars o a l'Alt Urgell, encara tenim uns quants establiments que guarden l'essència de la parada i fonda que feien els viatjants o famílies que volien fruitir d'uns dies de relax amb els seus. L'atractiu ganxo hostaler sempre va acompanyat per les múltiples activitats que pots fer a la zona. El Pirineu de Lleida permet en èpoques d'hivern anar a esquiar, a la primavera gaudir

ARA QUE JA SÓC GRAN
MARC CERÓN
@marcceron

del desglaç, durant l'estiu poder perdre's en caminades de muntanya i a la tardor recollir bolets. A Casa Mas de Vilaller tothom sap que si s'hospeda pot gaudir de la proximitat de la Vall de Boi, de l'atractiu de la micologia, i de les excursions al Parc d'Aigüestortes. Tot un mar de possibilitats...

Com sempre ens anirem fent grans i la globalització encara permetrà que hi hagi llocs que viuran al marge del que s'està coent arreu del món. Amb uns principis de cultura de proximitat, d'apostar pels de casa i de mantenir unes tradicions centenàries; encara hi ha establiments de comerç, turisme o en aquest cas, hostalers, que seguiran treballant per tal de poder atreure un públic que sovint busca noves sensacions intentant cercar les essències passades.

Diuen que el futur busca allunyar-se de l'ostentació, intenta trobar noves experiències i atreure turistes que volen una atenció personalitzada i familiar. Es del tot indiscutible que la tecnologia avança a una velocitat imparable, però també és ben cert que si "en pols ets i en pols et convertiràs" (frase d'avui d'imposició de les cendres al cap), convé que, plaer a plaer, anem gaudint d'aquestes experiències que encara han sobreviscut amb el pas dels anys i treballarem per mantenir-les unes quantes generacions més...